

ДЕЛЕГАТТАРГА—ТӨЛӨННӨӨХ ЭБЭРДЭ!

Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһун!

САГА ОЛОХ

ХАБЫАТ

1931 СЫД АЛТЫННЫ
15 БУНУТТЭД ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОНУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

No. 47 (6964).

1990 жыл. Муус устар 14 күнэ.
СУВУОТА

Сынапта
3 хәрчм

КЫСТЫК АЛТА ЫЙЫН ТҮМҮКТӨРӨ

Иыстык ааспыт ила
ылыгар оройдонна үүтү
караары ылыгы аба-
татистибэ 96,4 быры-
һыан толордуна. Аас-
пыт сыл тубаанынах кэм-
дэрдэртэр 347,3 тонна-
нан абаар үүт ызылына,
Эрикс Эристын — 126,4,
«Вихрь» — 71,4. Карл
Маркс — 52,8 тоннаан аба-
таттыла.

Бялдриш — фурушнай
ханахтан 497 кг, эбэтэр
дасныт сыйдыааһытаар
77 кг эбэтэр үтү быына.
Ол өһүгэр Карл Маркс
астынан соххоз 625, Субу-
руускай — 466, Эрдик
Эрстийи — 408, «Чурап-
чы» — 497, «Мындаба-
ны» — 572, «Мугудая» —
469, «Бахсы» — 518 кх
ытыллар.

1999 оонд зарсана тугтарын зохёолонист бэтэ 105,2 бгырмын толордунг, засныг саллаадылааг 358 тоннаан элбэтлннэ. Зохёолонист бнн Эрннх Эрнннн баглан совхо, отон одо лоннелартан Хонтоо, Хадар, Хайахсыг, Чалар, Салан, Арылаах уонна Хайах толорботулар.

«Мындауайы» уюмун Карл Маркс батынын сохостар туураанына биярды бораоскуу 100,3 уонна 72,2 кг төлөүтөн ордун үмүтөйдик үлэстөүдө.

Совхозтар туттарбыт үүтүрүн 41,6 эрэ бырыһыана бастаны сууртаадынан барда. Субуруускай аатынан совхоз туттарбыт үүтүн 2,9 бырыһыана, Карл Маркс аатынан совхозка 9,6 бырыһыана эрэ бастаны сууртаа барда. Оттон «Мылдадаһы» уонна «Бахем» совхозтар үүтүрүн 80,6—76,9 бырыһыанын бастаны сууртаадынан туттарталлар.

Манган саас үүт хам-
чистайбата өссө мөлтүүрү,
үүтү тэрийн-тайны сыраа-
ба, Дьэ, ол нини ОАПХ
совета министре санһар-
тардын пууинары уонна
сөөсүнэй арыа сыһтарын
мууе устар. 15 күнтүр
дйари аһан үлэлэтүргө
соруудаата. Фермалар
үүтү тутар пууинарын сан-
итарнай турунтара туп-
сарыллара, үүтү соһутуу
эрэйиллэр. Билигин сайы-
лыктарга мууһу хаһаа-
нын суоһун сорһата.

270 мянх цуогу, 52 саягч хонхууныг олго, олшигч Эрлих Эрвисти затынх совхозыа—84, «Чурачыга»—51, «Миндавайнга»—51. Ордук тэрүүх олер. Тэрээнх мөлөгтө тэлтэ. Үгүс нэрлэй хотоноро хойутаан сымытхынчылар, нэрлэй бирднхэнх уонга групповой клеткаларын ормуонвэбингэ, исхэсэздэбингэ, дезинфекцидааынгагэ снэре суох надытхыны таварынхына.

График сыныбынан, сыныпты кыстыкка 5619 кирип, сындарга төрөх анара, мектептерде, Билим тургунан 2286 киреттенишет. Ааспыт сындыр анара таһырда төрөтүү төрөх өлүктүн залпа ардыгыта. Бу нускаа быыл да туттулуон залпа.

Сыл бастакы кварталды, гэр госу­дар­ствада үүтү, этн атыылааһын былааннара толорулуунулар. Билитин күннэ ортогунан 21,4 тонна үүт туттарылар, бу ааспыт сыллаагытаарар 3,6 тоннанын албак. Ол эрэри ынагы буоһатыы адыс мөлхөх. Бастакы кварталга снэмааһин уонна саптарыы графига 50,3 эрэ бырыһыан толорулуунна. Ордун «Мыйдарайы» уонна Эрилик Эристии аатынан совхозтар бытааннар. Мантан хаалбыт нэмгэ төрөбүт ынахтары таһырдыа чэчинилэтин курдуу ынагы буоһатыыга хаалыныы тусаратар суһал аһааһалар ааһаһар.

1989 сылга балдар ордунаар үүттарыттен совхозтар 803,3 гоннаны комхуйбуттара, ол үүт былааны толорууга улахан көмөнөн буолбута. Кураан сыллар охсууларыгар нэһилиннэньэ сүөһүтэ лаппа арыйаабытынан, аастыт сылга совхозтар нэһилиннэньэ 192 ынах сүөһүнү, 175 сылтаным, 207 сибинниэ сүөтүн атылаабыттара. 1990 сылга иккэрэ баран 40 ынах сүөһү, 14 сылгы атылланын. Онон үүтү, эйи туттарыыга нэһилиннэньэ улахан көмөгүгү сүөттэнэр кыактаах-ныт.

М. КИРИЛЛИН,
ОАПХ
Благодарю за внимание!

лыгы таба дууролзэн, дээр-нотэр сүһүдэрин үчүгэй гурунтаахтык 100 бээриман кыстатан туруорар. Кини аны балта-раа мй курдугуан бүө-бөйдэспит тайагастары бостууктарга туттарыада

CO₂ 1000.

Михаил Данилов 1985 сыллаахха Харьковтаагы туха хайаайыстыбатын механикаациялаллын уонна электрificazioneциялаллын институтун бүтэрэн, дойдутар сеплотехниин-инженеринин үлэлээбитэ. Холто-го ыччаттара 1988 сыллаахха бэйэлэрин маннай-гы сүүбүх комсомольскай тэрилталарын секретари-нан талбыттара. Сотору кэминэн ыччат оловор-данаар, үлэтинэр сеп түбүнэр «Союз» дэин ыччат кулууба тэриллэбитэ. Сэргэсыйин, комсомольскай үлээ сакалын күүрэн кирибитэ.

Ааспыт сылдаахтан Михаил Эрилин Эрестин аатынан совхоз комсомольскай тэриэтэтин салаар. Комсомол ирээттигэр Хаалым, итээс-быһаас бааччы тиксэр. Маны түөрүтэр экин турууланан, комсомол обкомун чилиэнэ, эдэр коммунист Михаил Данилов тас байытынан ыймаан үлдийи.

Снимок: Михаил Данилов (ука) Хайахсыт ман-
ныксыта Семён Лотифовсы кытти.

Т. Кардашевский фототг

ЫБСЛКС XXI съези аһылдыта

МОСКВА. (ССТА). Муус устар 11 күнүгөр столицада БЫСЛКС XXI съези аһыллына. Көнники сылларга комсомол сайдыытын хаамыта бүтүрүүтө, обществода политической быһылы майгы сытыырхайыста Ыччат Союһун эбдигирдн, кини төрөһүн тутуун туһары проблемаларын, үлэ сирга принциптерин уолна ньымаларын көрдөһүн наадатын сытыытык түрүрдө.

Съезд күнээдн бэбнэскэти-
гэр—ЫБСЛКС сага Устаабын
уонна Программатын ылыным,
салайар органнары талым.

Съезд абылдын ичинэ комсомолна үгүс молуёуннаах этэрэтин представительлэрин кытары ССРС Президентэ, СССР КК Генеральнай секретара М. С. Горбачев корустэ. Кини делегаттар иинилэритэр тыл эттэ. иинилэр үгүс ахсааннаах ыйытыыларыгар ииниэт-тэстэ.

НАҒЫЛЫЙЫ

Бийнл хаары чиглэлийн 23900 гектарга, ол ийнгэр бааһинада 6400, хөдүбада 17800 гектарга бьатыллыахтаах. Ол эрээри муус устар 4 күнгүсэр баара-сууда 3932 гектарга, үкэс бааһинада, ыгытлыһанна. Ол ийнгэр Карл Марксийа — 1000, Субуруускайга — 760, «Чураачыга» — 350, «Мындагаа-дыга» — 820, «Муугадыга» — 1022 гектарга, Кулун тутарга хаар 302 эрэ гектарга чиглэдиһинэ. Оттоң Эрлэһи Эрлэһийи ааттаһан уонна «Вахсы» совхозтарга бу үлэ тодунна.

Баһынаға 32080 тонна органической удобрдугу

наалариллахтээсээ 10-45
тоннаар тодорлууна. Ол
нэгээр Карл Маркс—900,
Субуруусай—1800, Эрн-
лик Эрнстин—3250, «Чу-
рланы»—2400, «Мында-
райны»—1500, «Мугу-
дай»—595. Отгон «бах-
сыларга» бу үлээ эмнэ
мытандьота.

Косторун курдук, бийик дый үнүүтүн төрүтүшүн булар кызыгы агрономическая үдүлгө сөзү сүзү набыллыгы буолла. Тууламалар сөзүктөр, күүлөр эвенолар түмүк өгөстөлдөрү эрүүлүр.

Р. СОФРОНОВА

★ «Үүнүү—90»: агрономической дьаһаллар ★

БЭЛЭМНЭНИЙ ҮГЭНЭ

Бийдэл хайа да сүлжээ-
гэр кийнхнгм, сааскы
үлэлэри эрдэ садалааты
лар. Ол курдун, бурду-
гу үүннэрээччилэр 500
гектарга хаары чингэтий-
ни эрдэ бүтэрблэтэрэ.
Сээмэни өссө күфүн
ыраастаабыггара. Ан-
бурдугу эмтнэхтэрэ уон-
ца куулуохтара. Итин-
тайһынан бу эвэно кормо-
целы үлэлэтэр.

Хортуонпуу үүнэрээччилэр эмнэ бавһынаадырын чигэтэн бүтүлэр. Завсэ 1800 тонна ноһуон кыларэр былааннаадытан 1200 тоннатын толордо. Ол эрэри ноһуон тайһыга - тэтиги аһэтэххэ, ноһуон мантан саас маллар олбуордары

тайхтар ирэр нутгалла
на. Магна оймстаах ме
ханизатор С. С. Яковле
МТЗ тракторын үлэ
лнр. Өссө 41 гектар
минеральнай уодурдууну
милдээр билиэннахтан

Хартуопуй снэмтн туруга орто, сөн буулар снэм баар. Снэм тур гар, көрүүг-харайыг сүүрүнзэн А. Н. Кривошайкина эппэттиир, кн хамнылдаахтыг үлэлтир Техникачин, сүүлүүн хааччылган тураллар эрээр, соахос эбиг биң ололдор агрегаты биэрэ рз наада. Бу эвено дык отделеине отун таһыгы гар көмөлөөдөлөр, Син дэсигнатор эвенолара, кысты устата фермалар

байтлы бордуукусуйатын тагарын сарга, бааһынара 400 тонна балбаавы таста, 200 гектар маны бааһынагыгар хаары болдо-бор чыгытта. Ооруотчуттар ливелара рассадингы үлэлэтээрн уруу-пленнаан бүрүйдэ. Бу тэтимнэрин түргэтэтин аны рассадын олоддууга ыла-смактаахтар.

Звенолар хаалбыт кам
на техника өрөмүөнү
гэр туруохтара. Онон
бийымты мыйынны кил
гас бойдоххо үрдүн хаа
чыстыбалаахтык. Бүтэрэ
пыхтаһыахтара. Ону ие
нолар араидаа кинэр
үлэни сымдаалара, бы
ылгы дьылга сага дуо
габар оҕостуохтаахтар
эбэлэһистир.

П. ПУДОВ,
отделение
управляющего

ҮЛЭ ТҮМҮГЭ

Сага тариалибит Чакыр арэнднай предприя-
тиетын Ыыстаах ферма-
тыгар элбэх сүөхү кыс-
таан гурар. Бу күһүн
Егор Егорович Миронов
44 тыһаҕалы туһута.
Уол ого нмта эбин аһы.

А. Винокуров фотота.

—Туяра Нустинова (Суббурусский атынаар союз).

«Урьдтай» общество хамгаалагчид, үсүүд — хамгаалагчид байхад.

агара жана үлөтүмү сыйындым. «Саясым ылаңдагандар» историкалары «Туйма» пурдун көрөөчүлөр улахан бири-биринин тунамын Бөлөү өйдөөбүшү. Анын саясын ылаңдагандар ханынан, ичинен, ылаңдарын таңыман собуула, бир толороччуларымар күе-кеме буулаулар. Түмү концерт киниттен «туймалары» өссө мн-

ныкчымактара, «Сааскы
аастылар. Эми урук-
кы күн устата Хава-
туулузга таардылыи.

СНИМОКТАРГА:
(Толгой) уотна Иниока
Т.

тыгылдарыгар, бардеһе
эр тарбаһапка озорду
лар.

Ром-болохтор «Сиргэ
дийар кыымнар» дьээн көл
курска хуун көрүстүлэр.

ХХУ
Музе уетар 7 минутар
Смалларга саасын арасы
кытылдына. Үс савхоз-
тан, оробуи кынынтан
барыта туорт заманда
кытылдына.

Кырыктарга дистан-
циаларына бастаагылар:
300 м — Вика Бессина
(Субурууснай аатынан
савхоз), 500 м — Туура
Семенова (Карл Маркс

Эр дэвсгэнг 500 м дэвтэнцнэлд суурууга оро-
йуон кинигтэн Дьулс-
таан Борсов киниг
кнмхэ да бнэрбэтэ 800 м
суурууга Делн Калачев,
1000 м Гаврил Нохтун-
ский, 3000 м Егор Ада-
мов (бары оройуон киниг-
тэн) басталалар.

Е. ПУДОВ.

нан совхоз администраци-
цита Ууртгай төлрөгүгээр
судалжм эгэ. Табыллар
буоллавына, хардарыста
дугаар төлөрсөн, апа-
ратура булга биерэн үлэ-
лэттэхэ, бэрт дохуотнаа
салла буолар чинчилээх.
Атын сирдэргэ совхозтар
аттанын болохтору тэри-
исн эрэдлэр.

Михаил Сивцев бичигд-
сана гэрлэлдэгт «Чураг-
ны» бэлдүүлэн конкурсын
кытлина. Бу «Агропром-
строй» МПМК-ын ийнээ
үзэллэр ансамбль тэлорол-
стыла рок торут үгэстөр
гэр чугас. Уолаттар «Рок-
н-ролл» композициялар
ураты хаачыстыбалах
тын тэгилдэлбэста астын
нарар. Нюри улахан мөл-
күрэр сүхх бу бодохх
«Сиязидиэр кышмынар»
конкурс уонна «Сааскы
кылыахтар» ыры бы-
рааһынныгын сүрүн би-
рестэстэн туттартаата.

Болтонготтон Оксана Жирнова, Волугуртан Сергей Попов бастың автордарынан буоллулар. Оксана ырыатын тыла, мелодията ураты дүүрэллэһэн тараһы үчүгэй өйдөбүлү үөскэтэ.

Бийимтг конкурс ор дун тэрзэгийнхэнтн бод тогсголор хэтыншлэр. Ол нурдук, үс колдунмэн ол лэн. Үл хэтыншлэр туойду лар. Чангынтен Мариана Филиппова «Мисс Саакс Кылднхтар» бочуотни ааты мэн үрдэ-кэтте Оттон Хайахсхтан Ал бина Маркова бастн көстүүмэ бэлдэнэнэ.

Хайныг бадарар сага
лаахын дэон-норуот бичи
рэбидин бидлаахына үйэт
уһуур. Оройуонамутага
сэтгис төгүлүн мыстаахы
быт аныгы мыраны таа
рооччулар түмсүүдэра уо
та-күөнэ абин сариидийн
иһэра юһини үөрдэр
Адьһах нэһиһиниһээ
таа оройуонун аһчати
рытан сыллата саһатта
сага ааттар таһсан иһи
лэра аһиз элбэи этэр
Ол аата «Саасы кыла
нахтары» тэрибт иһи
циативнай бөлөх үлэтэ тү
мүһүрдээра көстөр. Ы
һыл экспэримент бичиһ
тынан иһирин бидлэттэри
коммерчеснай сыана олох
томмута. Ол үрдүнэн са
ла бэри концертэра иһи
роочуһун толору.

Быраанынныгы кизүр-
тунга бийледиинини олод
дайлах егитунан хааччы-
лар комбинат модаты
театрга, оройуоннаар,
кин баллына үкүүнү
тарин бөлөк кытынылар
Уолсайнан, аныгы үкү-
нү толорооччулар сыллап
ипталлар. Онон көл-
сультан «Саясы кылдыла-
тарга» дадатан аныгы үк-
күүнү толорооччулар эм-
нуустарын холонсуохта-
рын сеп эбит.

Олохтоохтор бу да с
рыгта быраанынныгы ү
дүк таһымнаахтык тэрийэ
быттылар. Түгөһүнүн т
һанан, кинилэргө барыл

Оройуон бидлигэ
ыһаахта М. Урланд

Үүндү кэргэмни, ийишпни, илабтн, обобтн олоду-длавады хааччыар комбинат тистөннөтн САВВИНА Елена Павловнаны «Одични» бытового обслуживания» азынан наарадаламмытынан итиктик, психиатрия эрлардизийбт. Багарабыт чэгиз доруобуваны, кун сиригар баар бары үгөнү-кэрени, дуолу соргуну, үлөвэр өссө үрдүк ситиһиналары.

Кэргэнэ, хотуна, оболоро, ийиштээрэ, сийиһээрэ.

Х Х Х
Күндү арабытын, эзэбитин ПУДОВ Егор Степановичны 80 санын туолбутунан не сүрөхитаттен аярдэликиби! Ошолоргун, саны-
нэргин кытта ыалдары билбени эсэ да
улуунун төрө-нөтө сылдыргар базарабыт.
Олоххо тапталгыман, үлөз дьулуургунан, ы-
рахаттарга бэриммөт кытаанах саныабыт.
Муударай сүбэзинэн-амаанын, адалым ахы-
бат кыбамныгынан күөс-нөмө буоларым инни
итинтик, истинтик махтаабыт.

Тапталлах юргамчин, абабытын, абабытын Кызыл Сулус орден кавалерын, РСФСР поручик үзүрүмүнүн туйгунун СПИРИДОНОВ Нерг Есеровичи 65-саанын туолбутуна, мөөнөтүнүн аягына жеткендигин айткан.

Эйэлзэх халлаан аниыг тантир, истиг-
ник саныр дьонун ортотугар үзүнук, дьол-
лоотук олоронгор бадарамт.

Кэргэнийг, снэнийг Петя, күүтүүт
хонна бэлхүүг.

Х Х Х
Күндү нэргэмийн, акабытын, энабытын үл
ветеранын **КАРДАШЕВСКИЙ** Молод Петро-
вичы 55 саяны туодарынан ис сүрэхтөн
эбүрдэллнбүт. Кырдвары, малдыры бнлбк-
нэ эсө ухун сылдарга сүбө-ама булаларыгар,
малдын үөрүү-югуу аргыстанарыгар баарга-
быт.

Кэргана, оёолоро, кийинтэ, сэнэһэрэ.
X X X

Күндү нэргэммин, адабытын, элбин НКУС
ТРОЕВ Виталий Михайловичы 50 саабын
туолбутунан истинтик, иттикти ээрдэлсинбит
Нийлгэ дэмэ кэргэн дөөлбүт туһутар бадар-
бын киикэхэ күн сиригэр баар бары үчүгэин
үтүү доруобуулары, дьоллоох-соруулаах үбүр-
өлөк, үлөтүгэр үрдүк ситиһинэлэри

Кэргэнэ, оуулоро, ичинитэ, сэнэтэ,
х х х

[illegible]

Ажата, убайдара, быраатара, балтылары
хонна кишилер кэргэйтэрэ.

СНИМОКТАРГА: Александр Христофоров
(Толой) уонна Иннокентий Барашков (Толоон).
Т. Кардашевскай фотота.

лыгларыгар көрдөһө
өр тарзасына олорду
тап.

нооннохтор. Музыкал
рын хаймсхата—шарх
рок. «Карахтер» баста
дебютанчарын буоллу
лар. Бу нэкиллэх бөлө
бү Эридик Эристин ааты

«САНА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ») — орган Чуралчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов

Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.

Индекс газеты 54967. Объем—1 усл. пом. мес. Тираж—4315

БИЛЛЭРИЙН

Ойуурга баяагтан
сарахтээх буудуу бы-
равбилаларын мод-
ууларын толорор
смагтан муус устар 1
күнүттэн мийл үйүн 1
күнүгэр дээрн тутуу
уонна оттук маһын
кэрдибит дэһинадары,
ону тэңэ олорго сыста
смытар кэрдиһилибит ма-
һын тагастамырга туһа-
ныллыһаат сирдэри,
үрэхтэри мие тобогут-
тан, мутуктан ЫРААС
ТААҤЫН МЕСЯЧНИ.
ТА мийыллар.

Этилийн Бит кэмийг
ураастаахыг мэтгэн
дөхсөн үлэгнүүдтэйгээр
тутгарга тнэтэйг.
Толоруулжбүт түбэлт-
нээр буруйдаахтар эл-
ийнхэ тардылмахуара
дизн сэрэгтэй.

Урукку сымаларга со-
рох совхозтар отде-
леларыгар, тэрилтэ-
лэргэ ойууру ыраастаа-
һында, үрдүккэ сы-
һааннаһын чахчылары
суох буолбатах этилэ-
р. Итилэр учуотта-
ныахтарын баада

Лесхоз
администрацията

Лесхоз
рацията

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла
Маркса, 26 каб. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-333,
отделы—21-265, общий—21-595.

С. ЯКОВЛЕВ,
совет исполн. муниц.
управл. — отдел. ин-
жен. сабнадмиссий.